

Motion till Kommunfullmäktige 11 juni 2009

Öka tillgängligheten och valdeltagandet med en kommunal valbuss

I valet 2006 beslutade Sigtuna kommun att utöka de fasta röstningslokalerna med två valbussar som trafikerade hela kommunen under perioden 6-16 september. Sigtuna hade fem fasta vallokaler och två mobila valbussar som stannade på tjugo platser runt om i kommunen. Av totalt 7886 förtidsröster avlämnades 1263 stycken, dvs 16 procent, i valbussarna.

Två bussar hyrdes för den aktuella perioden och iordningställdes för att tillgodose kraven på en vallokal. Utvändigt kläddes bussarnas sidor med stripes som informerade om att det var en valbuss och att man kunde förtidsrösta på bussen. Tidslängden på stoppen varierade från en till fyra timmar. Om någon glömt röstkortet hemma erbjöds personen servicen att man laddade ner och skrev ut ett nytt röstkort via bärbar dator och skrivare i bussen.

I en del bostadsområden i Tyresö är valdeltagandet lågt och från delar av kommunen är det långt till närmaste vallokal. Demokratiberedningen besökte nyligen Sigtuna kommun för att ta del av deras arbete med att öka kommuninnevånarnas valdeltagande och engagemang i valrörelsen.

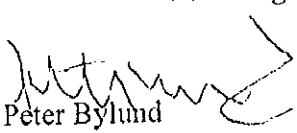
Vårt förslag är att modellen ovan prövas i valet 2010. Lämpliga platser att ställa upp bussen på och lämplig tidsperiod får valnämnden avgöra.

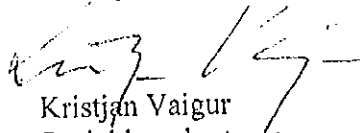
Vi vill också att kommunen satsar mer på information inför kommande val. Om kommunen satsar mer på allmän valinformation kan kanske partiernas minska, och därigenom nedskräpningen med nedsparkade affischer minskas. Förslagsvis kan vi hitta inspiration också till detta i Sigtuna kommuns sammanställning från valet 2006.

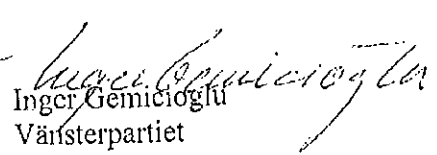
Beslutsförslaget är att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att undersöka förutsättningarna för

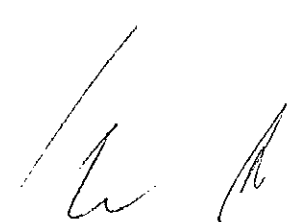
att **pröva en kommunal valbuss för att öka tillgängligheten och valdeltagandet,**

att **kommunen förstärker informationsinsatserna för att försöka öka valdeltagandet i Tyresö kommun.**

Peter Bylund
Miljöpartiet

Kristjan Vaigur
Socialdemokraterna

Inger Gemicioglu
Vänsterpartiet

Tyresö kommun
Kansli och personalkontoret
Fredrik Fahlander
08-5782 9367

YTTRANDE

2010-03-15

1 (4)

Dnr: 09/KS 121 111

Kommunfullmäktige

Yttrande över motion om att öka tillgängligheten och valdeltagandet med en kommunal valbuss

Förslag till beslut

Kansli och personalkontoret föreslår att motionens första att-sats avslås och att den andra att-satsen anses bifallen med hänvisning till att Kommunstyrelseförvaltningen fått i uppdrag att förstärka informationsinsatserna för att försöka öka valdeltagandet i Tyresö kommun i valet 2010.

Kansli och personalkontoret

Dan Näsman
T.f. Kommunchef

Kerstin Hedén
Kansli- och personalchef

Sammanfattning

Peter Bylund (MP), Kristjan Vaigur (S) och Inger Gemicioglu (V) har lämnat in en motion om att öka tillgängligheten och valdeltagandet med en kommunal valbuss. Bakgrunden är att i valet 2006 beslutade Sigtuna kommun att utöka de fasta röstningslokalerna med två mobila valbussar som trafikerade ett tjugotal platser inom hela kommunen under perioden 6-16 september. Resultat i Sigtuna kommun var att av 7886 förtidsröster avlämnades 1263 stycken, 16 procent i valbussarna.

Motionärerna menar vidare att det i en del bostadsområden i Tyresö är valdeltagandet lågt och från delar av kommunen är det långt till närmaste vallokal. Med hänvisning till detta föreslår motionärerna

- att pröva en kommunal valbuss för att öka tillgängligheten och valdeltagandet
- att kommunen förstärker informationsinsatserna för att försöka öka valdeltagandet i Tyresö kommun.

Valbussar i Sigtuna kommun

Vid de allmänna valen hösten 2002 blev röstdeltagandet i Sigtuna kommun väldigt lågt. Enbart 73 procent röstar i kommunvalet, vilket gör att Sigtuna placerar sig bland de sämsta i riket. Valdeltagandet var så lågt som 57 procent i några områden i kommunen. Samma år var riksgenomsnittet för valdeltagandet 78 procent.

Sigtuna kommun fick våren 2006 möjlighet att vara med i ett projekt lett av Justitiedepartementet: "Delaktiga Sverige". Det kortsiktiga målet för projektet var att få ett högre valdeltagande vid de allmänna valen hösten 2006 jämfört med 2002.

Inför allmänna valen 2006 utökade Sigtuna kommun förtidsröstningen med två mobila röstningslokaler i form av "valbussar" som under tio dagar besökte olika kommundelar enligt en i förväg uppgjord turlista. Valbussarna gjorde 58 stopp runt om i kommunen, bland annat vid t ex särskilda boenden för äldre och handikappade som geografiskt är spridda och fördelade långt ifrån varandra och mellan tätorterna Märsta, Rosersberg och Sigtuna stad. Tidtabeller fanns uppsatta vid stoppen och annonserades i tidningen. Samtidigt genomfördes en informationskampanj med banderoller på olika platser och annonser i tidningen. Resultat: valdeltagandet i 2006 års kommunval ökade med upp till 7,4 procent i ett distrikt. Fördelat över hela kommunen ökade valdeltagandet med 3,4 procent – att jämföra med 0,4 procent för hela riket. Det var 1 263 av sammanlagt 7 886 förtidsröster som kom in via valbussarna, d.v.s. 16 procent.

Kostnaden för valbussarna har inte gått att särskiljas från andra kostnader för valet 2006 men Sigtuna kommun använde sig också av valbussar under valet till Europaparlamentet i juni 2009, på samma sätt som 2006. I Europaparlamentsvalet användes två valbussar i sammanlagt 48 timmar. Kostnaden för valbussarna inklusive chaufför uppgick till 106 000 kronor, vilket är 2200 kronor per timme. Till detta tillkom kostnader för teknisk utrustning såsom datorer, samt de röstmottagare som bemannade valbussarna, sammanlagt fyra röstmottagare. Kostnaden för teknisk utrustning och för personal har inte kunnat specificeras.

Valdeltagandet i Tyresö kommun

Valdeltagandet i Tyresö kommun skiljer sig mot valdeltagandet i Sigtuna kommun både geografiskt och i procent. I valet 2002 hade Tyresö ett valdeltagande på 81,21 % och i valet 2006 83,18 %, en ökning med 1,97 procentenheter mellan valen. I Sigtuna kommun är det i de bostadsområden som ligger längre ifrån tätorternas centrala delar som har ett lägre valdeltagande än andra bostadsområden och i de s.k. miljonprogramsområdena. I Tyresö är de områden som är de centrumnära bostadsområdena som har det lägsta valdeltagandet. Dessa områden har den största tillgänglighet till lokaler för förtidsröster och till vallokalerna. Valdeltagandet har varit högre i dessa områden i Tyresö kommun än vad de var i Sigtuna kommun och var mellan 61 – 78 % i valet 2006. De områden som har långt till vallokalen har däremot det högsta valdeltagandet i valet 2006, mellan 85 – 92 %. Distans till vallokal motiverar därför inte en valbuss för att öka valdeltagandet i 2010 allmänna val.

Förtidsröstningen i Tyresö

Förtidsröstningen, som pågår i tre veckor före valdagen, ökar för varje val. I valet 2006 var det totalt 7206 personer (24 procent) som utnyttjade denna möjlighet att jämföra med valet 2002 då 5880 (20,5 procent) förtidsröstade. Kommunen tog över ansvaret från staten i samband med valet 2006. Tyresö kommun hade i senaste valet fyra lokaler för förtidsröstningen, de tre biblioteken och kommunens servicecenter. Lokalerna hade öppett under hela förtidsröstningsperioden.

Valdeltagandet kan öka med information

Utifrån Sigtuna kommuns exempel kan inte slutsatsen göras att en valbuss kommer att öka valdeltagandet i Tyresö Kommun. Sigtuna kommun skiljer sig mot Tyresö kommun geografiskt med de tre tätorterna Märsta, Rosersberg och Sigtuna stad, samt en stor landsbygd.

Inför försöket med valbussar i Sigtuna kommun 2006, genomfördes en massiv informationskampanj inom hela kommunen med stöd från projektet ”delaktiga Sverige”, som finansierades av justitiedepartementet.

Orsakerna till att förtidsröstandet skedde med 16 % 2006, kan ha varit att valbussen gjorde stopp vid särskilda boenden för äldre och handikappade, vilket underlättade för dessa personer att rösta. Orsaken kan också vara den massiva informationskampanj i tidningen, bland personalen på särskilda boenden för äldre och handikappade och med banderoller, som genomfördes samtidigt som valbussarna trafikerade kommunen.

Med erfarenheter av den informationskampanj som genomfördes i Sigtuna kommun 2006 kan det vara motiverat att förstärka informationsinsatser för att bidra till att öka valdeltagandet.

Med det ovan beskrivna föreslås att att-satsen om att kommunen förstärker informationsinsatserna för att försöka öka valdeltagandet i Tyresö kommun bifalls.

Vidare föreslås med det ovan beskriva att, att-satsen om att pröva en kommunal valbuss för att öka tillgängligheten och valdeltagandet avslås.

§ 9

Dnr. 2009/KS 121

111

Motion om att öka tillgängligheten och valdeltagandet med en kommunal valbuss**Ärendebeskrivning**

Peter Bylund (MP), Kristjan Vaigur (S) och Inger Gemicioglu (V) har lämnat in en motion (bilaga) om att öka tillgängligheten och valdeltagandet med en kommunal valbuss.

I motionen föreslås att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att undersöka förutsättningarna för

- att pröva en kommunal valbuss för att öka tillgängligheten och valdeltagandet
- att kommunen förstärker informationsinsatserna för att försöka öka valdeltagandet i Tyresö kommun

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår i tjänsteyttrande (bilaga) att motionens första att-sats avslås och att motionens andra att-sats bifalls.

Valnämndens beslut

- Motionens första att-sats avslås
- Motionens andra att-sats bifalls

2010-02-12

Dnr. 2009/KS 121/111

Motion till Kommunfullmäktige 11 juni 2009

Öka tillgängligheten och valdeltagandet med en kommunal valbuss

I valet 2006 beslutade Sigtuna kommun att utöka de fasta röstningslokalerna med två valbussar som trafikerade hela kommunen under perioden 6-16 september. Sigtuna hade fem fasta vallokaler och två mobila valbussar som stannade på tjugo platser runt om i kommunen. Av totalt 7886 förtidsröster avlämnades 1263 stycken, dvs 16 procent, i valbussarna.

Två bussar hyrdes för den aktuella perioden och iordningställdes för att tillgodose kraven på en vallokal. Utvändigt kläddes bussarnas sidor med stripes som informerade om att det var en valbuss och att man kunde förtidsrösta på bussen. Tidslängden på stoppen varierade från en till fyra timmar. Om någon glömt röstkortet hemma erbjöds personen servicen att man laddade ner och skrev ut ett nytt röstkort via bärbar dator och skrivare i bussen.

I en del bostadsområden i Tyresö är valdeltagandet lågt och från delar av kommunen är det långt till närmaste vallokal. Demokratiberedningen besökte nyligen Sigtuna kommun för att ta del av deras arbete med att öka kommuninnevånarnas valdeltagande och engagemang i valrörelsen.

Vårt förslag är att modellen ovan prövas i valet 2010. Lämpliga platser att ställa upp bussen på och lämplig tidsperiod får valnämnden avgöra.

Vi vill också att kommunen satsar mer på information inför kommande val. Om kommunen satsar mer på allmän valinformation kan kanske partiernas minska, och därigenom nedskräpningen med nedsparkade affischer minskas. Förslagsvis kan vi hitta inspiration också till detta i Sigtuna kommuns sammanställning från valet 2006.

Beslutsförslaget är att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att undersöka förutsättningarna för

att **pröva en kommunal valbuss för att öka tillgängligheten och valdeltagandet,**

att **kommunen förstärker informationsinsatserna för att försöka öka valdeltagandet i Tyresö kommun.**

Peter Bylund
Miljöpartiet

Kristjan Vaigur
Socialdemokraterna

Inger Gemicioglu
Vänsterpartiet

Datum
2009-11-09

TYRESÖ KOMMUN
Demokratiberedningen

Protokoll från demokratiberedningen den 9 November 2009

Närvarande ledamöter:

Mats Fält (m), ordförande
Mats Lindblom (fp), vice ordförande
Peter Bylund (mp)
Lena Hallberg(v)

Närvarande ersättare

Sara Albornoz (s)
Maria Salomonsson (mp)

Per-Olof Lindfors, Sekreterare

Tid: 18.00-19.40

Lokal: Ulriksdal

§ 1 Demokratidag

Demokratiberedningen anordnade en demokratidag på FN-dagen den 24 oktober. Arrangemanget fungerade bra men det kom relativt få besökare. Viktigt att vi kan vara i centrum nästa gång. Informationen om demokratidagen bör komma ut tidigt och skyltningen vara bättre. Den 24 oktober 2010 är en söndag.

§ 2 Ungdomskonferens

Arbetsgruppen för ungdomskonferensen har tagit fram ett utkast till program. Ungdomskonferensen riktar sig till alla ungdomar i Tyresös högstadieskolor och gymnasium. Mats Fält har talat med rektorerna på högstadieskolorna och bokat in eftermiddagen den 11 februari 2010 i föreningsgården.

Arbetsgruppen föreslår följande aktiviteter

- **Föreningsmässan:** Under ungdomskonferensen kommer ungdomar att kunna gå på en föreningsmessa. Mässan ska visa föreningslivets bredd och såväl lokala som nationella ungdomsföreningar skall medverka.
- **Minidebatter:** minidebatter anordnas kring olika teman med representanter från partier och organisationer.
- **Nämndträffar:** Ungdomskonferensen är ett tillfälle för ungdomar, politiker och förvaltning att träffas och diskutera frågor som är viktiga för ungdomar i Tyresö. Ungdomar ges möjlighet att träffa och diskutera ungdomsfrågor med

representanter från olika nämnder och förvaltningar. För att få till stånd en bra dialog är det viktigt att ungdomar får möjlighet att förbereda sig inför ungdomskonferensen. Det är därför viktigt att redan nu försöka initiera ett samarbete med högstadieskolor och gymnasieskolan inför ungdomskonferensen.

- **Material och tävling:** Förslag om att ta fram material kring hur kommunens beslut påverkar ungdomars vardag.
- **Andra förslag:** Workshops, remissgrupper och rollspel.

Arbetsgruppen har ett nytt möte den 23 november klockan 17.00 i kommunhuset.

§ 3 Studiebesök Södertälje

Demokratiberedningen var på studiebesök i Södertälje den 4 november. Kommunalråden Susanne Bergström, (S) och Mats Siljebrand (FP) informerade om hur det politiska arbetet påverkats av att man fått in nya partier i kommunfullmäktige, omvandlingen av Hovsjö (ett område med stor genomströmning) samt politikerutbildning. Kvalitetschef Lars Nykvist presenterade hur Södertälje kommun arbetar med bemötande- och värderingsfrågor med hjälp av det så kallade Bohicaspelet, som används för att utbilda både medarbetare och politiker. Dessutom gjorde vi en rundvandring i Södertäljes nya stadshus.

Södertälje kommun har under flera år utvecklat ett utbildningsprogram i flera steg för förtroendevalda i kommunstyrelsen och de kommunala nämnderna. Det är viktigt att förtroendevalda, på samma sätt som kommunala tjänstemän ges möjlighet att utvecklas i sina roller. Inför den nya mandatperioden behöver vi titta närmare på hur utbildningen av förtroendevalda bör utformas. Vi behöver också tänka igenom om det kan behövas ett ökat skydd för förtroendevalda.

§ 4 Motioner

Motion om att öka tillgängligheten och valdeltagandet med en kommunal valbuss.

Peter Bylund (MP), Kristjan Vaigur (S) och Inger Gemicioglu (V) har lämnat in en motion om att öka tillgängligheten och valdeltagandet med en kommunal valbuss.

Bakgrunden är att i valet 2006 beslutade Sigtuna kommun att utöka de fasta röstningslokalerna med två mobila valbussar som trafikerade ett tjugotal platser inom kommunen under perioden 6-16 september. Motionen bordlades på föregående möte för att vi skulle få mer information om vilka informationsinsatser som redan görs.

Det är framförallt de politiska partierna som informerar inför valen. Kommunen distribuerar informationsmaterial från valmyndigheten till lokalerna för förtidsröstning. Valnämnden ser tillsammans med handikapprådet över tillgängligheten i vallokalerna. Om det finns problem åtgärdas dessa eller så byter man lokal. Det har funnits problem med tillgängligheten vid vissa förskolor.

Ordföranden Mats Fält (m) föreslår att förslaget om kommunal valbuss avslås eftersom förhållandena i Tyresö skiljer sig från Sigtuna. Detta förslag stöds också av vice ordföranden Mats Lindblom (fp). Däremot bifalles förslaget om att förstärka informationsinsatserna för att försöka öka valdeltagandet i Tyresö kommun. Peter

Bylund (mp), Sara Albornoz (s) och Lena Hallberg (v) föreslår att motionen skall bifallas.

Till nästa möte bör vi ta fram uppgifter om vilka informationsinsatser som görs i andra kommuner inför valet samt statistik om valdeltagandet i olika kommundelar och bland olika väljargrupper.

Motion om ungdomsfullmäktige

Björn E Stenström (MP) har lämnat in en motion om ungdomsfullmäktige i Tyresö kommun. Kommunstyrelsens ordförande kommer att föreslå att kommunfullmäktige beslutar ge kommunfullmäktiges demokratiberedning i uppdrag att återkomma senast i mars 2010 med konkreta och genomförbara förslag på hur Tyresö Kommun ska tillvarata ungdomars inflytande.

I ordförandeutlåtandet framhålls att det är viktigt att öka ungas möjligheter att påverka sin situation och att ge ungdomar delaktighet och inflytande. Det är också viktigt att kommunen tar ett samlat grepp i frågan.

§ 5 Medborgarpanel

Deltagarna i medborgarpanelen inbjöds till ett informationsmöte den 2 november i C3L:s aula. Demokratiberedningen ledamöter var inbjudna till mötet. På mötet deltog bland annat kommunstyrelsens nye ordförande Fredrik Sawestål, den avgående kommunstyrelseordföranden Berit Assarsson, kommunstyrelsens vice ordförande Mats Larsson, oppositionsrådet Martin Nilsson samt projektledaren för Tyresöpanelen, Birgitta Lundell.

Politikerna kommer att ta ställning till om Tyresöpanelen skall vara kvar. I dagsläget är cirka 190 personer i åldrarna 18 till 81 år med i panelen. Fyra medborgarpaneler, har genomförts. Birgitta Lundell, som varit projektledare för medborgarpanelen, kommer att kliva av i och med att utvärderingen av det första året är klar.

Mellan 25-30 personer kom till mötet den 2 november. Deltagarna har upplevt Tyresöpanelen som något positivt. Däremot kan återkopplingen förbättras. Hur har resultaten avvärts? Frågorna till politikerpanelen kan ge uppslag till frågeställningar till medborgarpanelen. Även frågor som inte direkt berör kommunens verksamhet, exempelvis om kollektivtrafik, kan vara lämpliga att ställa till panelen. En ungdomspanel för att ta del av ungas tankar, idéer och uppfattningar var en annan ide som dök upp. Möjligheten att lämna öppna svar har varit bra.

§ 6 Frågepanel

För att förbättra dialogen med medborgarna har Tyresö infört frågepanel Där kan de som bor och verkar i Tyresö ställa frågor till representanter för de politiska partierna med representation i kommunfullmäktige.

§ 7 Verksamhetsplan 2010

Minst ett av sammanträdena per år skall innehålla ett samråd med kommunfullmäktiges presidium. Till nästa möte den 2 december har vi därför bjudit in kommunfullmäktiges presidium.

Diskussion om vad beredningen skall göra under nästa år. Mats Fält skissar på förslag till verksamhetsplan för 2010. Förslaget skall före nästa möte gå ut för samråd per e-post.

§ 8 Nästa möte

Nästa möte med demokratiberedningen är den 2December klockan 18.00 i kommunhuset.

Per-Olof Lindfors
Sekreterare

Protokollet justeras

Mats Fält (m)
Ordförande

Lena Hallberg (v)